

Startol az EESZT

Szabó Bálint, Heiling-Koltai Beáta, Állami Egészségügyi Ellátó Központ

Indul az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér, mely technikailag már a pilotidőszak kezdetére készen állt. Ebben a fázisban a lakosság és a pilotban résztvevő intézmények számára is fokozatosan elérhetővé válnak a központi-, illetve szakági Tér-szolgáltatások. A rendszer operatív működését szabályozó miniszteri rendelet hatályba lépésével, a digitális önrendelkezés és a törzsadat-publikációs alrendszerek élesítése megtörténik, így elérhetővé válik a rendszer. Minden fejlesztő számára nyitva áll a lehetőség, hogy az adott feltételrendszer mentén, az EESZT-hez illeszthető rendszereket fejlesszenek ki az egészségügyi szolgáltatók számára.

The Electronic Health Service Space (EESZT) is ready to the next phase of its pilot period as it is technically prepared to be launched. In this phase its central and specialized services will become gradually available for both the general public and the institutions participating in the pilot. As soon as the regulatory decrees related to its operation step into effect, the EESZT will be available after launching the digital self-determination and basic (master) data subsystems. From now on all have the opportunity to develop software for health services providers along a given body of conditions that can be integrated into EESZT.

BEVEZETÉS

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Teret és annak szakági moduljait létrehozó projektek sikeresen zárultak 2015 végén. Eljött az EESZT jelképeként használt karabiner nem is annyira szimbolikus ideje, hiszen a rendszer fokozatos bevezetésével valóban elkezdjük összekapcsolni az e-egészségügyi hálózatot, az egészségügyi ellátó intézményeket és az egész ágazatot. A rendszerre tekinthetünk úgy is, hogy összekapcsoljuk a múlt egészségügyi ellátórendszerét a jövő szolgáltatásorientált egészségügyével.

Az EESZT egységes kommunikációs platformként kapcsolja össze a már most is működő kórházi HIS rendszereket, a háziiorvosi és a patika rendszereket, és hatékony együttműködést biztosít az ágazat számára, lehetővé téve dokumentumok megosztását és ágazati hírek publikálását. Az EESZT bevezetésének nem célja a meglévő folyamatok átalakítása, rugalmas rendszerként, folyamatos visszacsatolás után állandó fejlesztésre ad lehetőséget.

A Tér funkcióját tekintve is karabiner szerepet tölt be a központi támogató szolgáltatásokkal, mint az ágazati azono-

sítás és jogosultságkezelés, a közhiteles és közcélú adatok megosztása, valamint a központi üzenetkezelés. A Térben valósulnak meg a központi szakági szolgáltatások is, a jelentéskezelés és a törzspublikáció. Itt érhetőek el az egészségügyi ágazat igényeit kiszolgáló olyan fontos szolgáltatások, mint az e-Beutaló, ami lehetővé teszi a beteget fogadó intézmény kiválasztását is, a gyógyszerfelírás és -kiadás folyamatát hasznos új funkciókkal kiegészítő e-Recept, a digitális képtovábbítás és a távkonzílium lehetősége, az eseménykatalógus és az ellátásokhoz kapcsolódó adatok egységes tárolása, illetve az e-Profil, ami olyan létfontosságú adatokat szolgáltat, amelyek adott esetben életmentő információk lesznek a mentőorvosok számára. Az ellátottak a digitális önrendelkezés (DÖR) útján élhetnek az adatvédelem körében meghatározott jogaikkal, és megszabhatják, ki férhet hozzá az adataikhoz.

Az EESZT-t olyan szolgáltatásplatformként hoztuk létre, hogy lehetővé tegye új szakmai szolgáltatások kialakítását és becsatornázását az országos elérhetőséget biztosító rendszerbe. Stabil technológiai háttérrel biztosítunk, jól dokumentált kapcsolódási felületeket és fejlesztői támogatást nyújtunk. Olyan alapszolgáltatásokat valósítottunk meg, melyek az egészségügyi ágazat felé IT alapú megoldásokat kínáló fejlesztők számára hasznosak (DÖR, kétfaktoros azonosítási rendszer, jelentéstovábbítási rendszer). Mindehhez megalapozott jogi háttérrel rendelkező, adatvédelmi és IT biztonsági szempontból auditált környezetet kínálunk.

A JOGSZABÁLYI, MŰKÖDTETÉSI HÁTTÉR

2016 legelején újult erővel kezdtünk neki a munkának, mivel az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény módosítása 2016. január elsejei hatállyal megteremtette az EESZT adatkezelésének nélkülözhetetlen alapjait. Ehhez kapcsolódóan a Kormány kijelölte a Rendszer működtetőjét, az Állami Egészségügyi Ellátó Központot, ahol erre létrejött egy új szervezeti egység. Az EESZT pedig az üzemeltetésére kijelölt Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ) szerverközpontjaiban indulásra készen várta a pilotüzem indítását.

Így 2016. január 1-jével megkezdődhetett a pilot, azaz a próba üzemmód előkészítése. Az EESZT-hez pilotidőszakban csatlakozó intézményi rendszerek (kórházi információs rendszerek, háziiorvosi- és patikarendszerek) szállítói megismerhették azokat a technikai paramétereket és feltételeket, melyek teljesítése elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy az általuk fejlesztett rendszereket alkalmassá tegyék az EESZT-hez való csatlakozáshoz. Ehhez folyamatos konzul-

tációt és helpdesk szolgáltatást biztosítanak az ÁEEK EESZT Fenntartási és Üzemeltetési Főosztályának munkatársai.

FEJLESZTŐI CSATLAKOZÁS

Mostanra már bárki számára elérhető a csatlakozási fel-tételrendszer, ami szükséges az EESZT-hez illeszthető rendszerek kialakításához. Így azok a fejlesztő cégek is el tudják kezdeni a munkát, amelyek a pilot programban nem vesznek részt. Ehhez a jelentkezes.eeszt@aEEK.hu e-mailcímen kell kezdeményezniük a regisztrációt. Az egyes szakági alrendszerek illesztéséhez szükséges fejlesztői információk leírásokat az ÁEEK az idei évben folyamatosan publikálja a pilot-projekt előrehaladásának megfelelően.

Az EESZT operatív működését szabályozó miniszteri rendelet kihirdetése és hatályba lépése után, 2017.02.15-én bizonyos alrendszerek elérhetővé válnak. Az egyik az ágazat törzsadatai elérésének szolgáltatása, mivel az államigazgatási szervek csatlakozása lezárult, így az általuk kezelt, releváns törzsadat-nyilvántartásokat elérhetővé teszik az EESZT-n keresztül. A másik a digitális önrendelkezési modul (DÖR), amely a Tér-be kerülő adatok és dokumentumok kezelésével kapcsolatos "önrendelkezési jog" érvényesítésére szolgál. Ez a szolgáltatás – ügyfélkapus azonosító és TAJ szám együttes megadásával – elektronikusan az EESZT rendszer Lakossági Portálján (eeszt.gov.hu), vagy – amennyiben erre nincs lehetősége az érintettnek – bármely Kormányablak ügyintézőjénél személyesen lesz elérhető.

A DIGITÁLIS ÖNRENDELKEZÉS LEHETŐSÉGEI

Az EESZT-be került adatok és dokumentumok esetében három féle rendelkezési állapot határozható meg. Alap-állapotban csak a kezelőorvosa láthatja a beteg adatait és dokumentumait, a legérzékenyebb egészségügyi adatokhoz való hozzáférésre további meghatározott korlátozások érvényesülnek, így a pszichológiai, addiktológiai, szexuális úton terjedő vagy HIV/AIDS betegségekre vonatkozó adatokhoz csak azok a kezelőorvosok férhetnek hozzá, akik az adott szakterületen dolgoznak. Egyszerűsített rendelkezés keretében előre meghatározott kategóriákba rendezett dokumentumok és adatok hozzáférése korlátozható úgy, hogy elérésüket mindenki számára korlátozottá, avagy engedélyezetté lehet tenni, vagy csak szakmai egyezőség esetére lehet engedélyezni azok elérését. Összetett rendelkezés esetében azonban számtalan variációs lehetőséggel lehet korlátozni vagy engedélyezni akár pontosan meghatározott típusú, származású dokumentumok és adatok hozzáférhetőségét bárki számára, lehet az adott intézmény, vagy annak csak bizonyos egysége, de akár név szerint is megjelölhető a kor-

látozni, engedélyezni kívánt orvos is. Hozzáférést teljesen tiltó állapot beállítása esetén minden adat és dokumentum hozzáférése az EESZT összes felhasználója számára korlátozottá válik. Azonban lehetőség van a kezelőorvosnak adott naptári napra egyedi engedélyt adni, hogy a számára egyébként korlátozott dokumentumokat és adatokat is lássa. Modulonkénti rendelkezés keretében pedig az e-profilba történő adatfeltöltés korlátozható.

A DÖR élesítését követően egy hónap áll rendelkezésre azon állampolgárok számára, akik az alapbeállításon felül előre szeretnének rendelkezni az adataik hozzáféréséről, de természetesen ez a szolgáltatás folyamatosan elérhető, és a hozzáférési beállításokon bármikor módosíthat az ellátott személy. Ennek lejárta után, a pilotban résztvevő intézményekben a jelenleg is használt kórházi információs rendszerek és háziorvosi rendszerek azon verziói lépnek életbe, melyek már az EESZT rendszerhez csatlakoztak. A pilot programban résztvevő fejlesztő partnerek jelentős ügyfélkörrel bírnak az e-Health piacon, aminek köszönhetően a pilot-időszak lezárása után az egész országra vetített lefedettség 72-85%, illetve 69%-ban már azonnal elérhető lesznek az EESZT kapcsolódásra felkészített háziorvosi, patikai, illetve kórházi információs rendszerek.

INTÉZMÉNYI CSATLAKOZÁS

A pilot lezárása után, 2017. szeptember 1-jétől minden egészségügyi szolgáltató számára megnyílik a lehetőség, hogy csatlakozzon az EESZT-hez. A 2017. február 15-én élesedő EESZT először a digitális önrendelkezésének lehetőségét és a nyilvános kódtörzsek elérését biztosítja a lakosság számára, ami nemcsak a Lakossági Portálon (eeszt.gov.hu), hanem bármely kormányablaknál is elérhető. Az élesedést követő hónapban, 2017 márciusában megindul az EESZT pilot üzemmódja, amikor is a pilotintézmények már az éles rendszerbe viszik be az adatokat. A pilot zárása után, 2017 szeptemberében kezdődik a szabad csatlakozás időszaka, addigra minden feltétel adott lesz az ellátó intézmények számára az EESZT-hez történő csatlakozáshoz. 2017 novemberéig az előírt egészségügyi szolgáltatói körnek meg kell valósítania a csatlakozást. A magánszolgáltatók számára – a tervek szerint – 2018. évre jelölik ki a kötelező csatlakozási időszak lezárását.

A bevezetés menetét folyamatos kommunikációs kampányok és a DÖR-rel együtt induló EESZT Információs Portál (e-egeszsegugy.gov.hu) támogatják majd, amiből mind a nyilvánosság, mind az egészségügyi dolgozók informálódhatnak. Természetesen a rendszer technikai bevezetését is folyamatosan szem előtt tartjuk, ismétlődő oktatásokkal és állandó konzultációval segítjük. A rendszert használó egészségügyi dolgozók képzéséhez pedig a csatlakozó intézményeknek nyújtunk üzemeltetői támogatást

A SZERZŐK BEMUTATÁSA

Szabó Bálint az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér kialakítását és fenntartását végző szervezeti egység fősztályvezetője az Állami Egészségügyi Ellátó Központban. Az e-egészségügy jövőjét meghatározó fejlesztést végző program szakmai vezetőjeként fogta össze az EESZT kialakítását, és most annak bevezetését és fenntartá-

sát irányítja. Ehhez biztos alapot ad szakmai múltja, amiben éppúgy megtalálható a számos iparágban szerzett szoftverfejlesztési, projektirányítási tapasztalat, mint teljes IT szervezet irányítása nagyvállalati környezetben. Képesítéseit a Budapesti Műszaki Egyetemen, az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen és a Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerezte. Rendszeres előadó informatikai konferenciákon, több szakkönyv szerzője.

Heiling-Koltai Beáta 2014 áprilisától felel az EESZT kialakítását végző projekt kommunikációjáért és oktatási feladataiért, majd kommunikációs szakértőként a rendszer bevezetését és fenntartását támogatja az Állami Egészségügyi Ellátó Központ munkatársas-

ként. Az ágazati és a lakossági portálfelületek kialakítása és szövegezése mellett oktatási anyagok és felhasználói ismeretők elkészítését végzi. Szakmai tapasztalatait újságíróként, internetes hírportál szerkesztőjeként, oktatásszervezőként, valamint pedagógusként szerezte. Végzettségeit tekintve tanár (EKTF) és jelnyelvi tolmács (BGGYF), számtalan publikációja és négy regénye jelent meg eddig.

**World Sleep Day –
Alvás Világnapja Magyarországon
2017. március 17. Budapest**

A World Association of Sleep Medicine és a World Sleep Society nemzetközi védnökségével Magyarországon is megrendezésre kerül a World Sleep Day.

**A 2017. március 17-én megrendezésre kerülő magyarországi alvás napi események középpontjában az elalvá-
sos közlekedési balesetek megelőzésének fontossága és a korai ébredés, felkelés problematikái is szerepelnek.**

Az Alvás Világnapja nemzetközi esemény, amelyhez kormányok, szervezetek, intézmények csatlakoznak azzal a szándékkal, hogy felhívják a figyelmet az alvás fontosságára, élettani jelentőségére. Az idén 10 éves nemzetközi eseményhez Magyarország az elsők között csatlakozott. A 2017. évi Alvás Világnapja magyarországi konferenciájára március 17-én, pénteken kerül sor Budapesten.

Ezen a napon 72 országban orvosok, kutatók, gyógyítók és civil szervezetek fognak össze, hogy bemutassák: az álmoság és az alvatlanság egyre inkább népbetegség; megelőzésére, kezelésére sokkal több figyelmet kell fordítanunk. A magyarországi rendezvényen részt vesznek a témával foglalkozó legjelentősebb intézmények, szakemberek, jelentős média érdeklődés mellett. Az idei esemény jelentőségét erősíti, hogy a WHO az alvást hamarosan önálló diszciplinává kívánja minősíteni. A magyarországi alvásgyógyítás kis számú, de nemzetközileg is elismert szakemberei tapasztalataikkal erősítik a globális kampányban résztvevők üzenetét: az emberiség egyre rosszabbul alszik, ennek megváltoztatása nemzetközi feladat.

A hazai alváskultúra legjelentősebb szakmai eseményéhez az orvosi szakterület mellett számos intézmény, szervezet és magánszemély jelentette be csatlakozását, együttműködésük a nemzetközi alvásprojekt magyarországi erősítését szolgálja.

World Sleep Day 2017. Hungary Office
World Association of Sleep Medicine Hungary Partner
Kontakt: G. Németh György
World Sleep Society nemzetközi koordinátor
igazgató, Budapesti Alvásközpont
E-mail: gngy@gngy.eu ; t.: 00 36 30/9 30 41 24 ; www.napialvas.hu